

การตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคล : กลวิธีการสร้างคำ ความหมาย ทศนคติและความเชื่อ Naming of the Auspicious plants: Strategies of Word formation, Meanings, Attitudes and Beliefs

ปunchญา ศิวานิพัทธ์
Punchaya Shivaniphat

Article History
Receive: August 9, 2024
Revised: December 9, 2024
Accepted: December 9, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสร้างคำที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคล การสร้างความหมายของชื่อพันธุ์ไม้มงคล ทศนคติและความเชื่อที่สะท้อนจากการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคล งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยได้นำแนวคิดเรื่องชื่อและการตั้งชื่อ แนวคิดเรื่องการสร้างคำ แนวคิดว่าด้วยเรื่องความหมาย และแนวคิดเกี่ยวกับทศนคติและความเชื่อ มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ข้อมูลที่นำมาใช้ศึกษาเป็นชื่อเรียกพันธุ์ไม้มงคล จำนวน 1,060 คำ โดยนำมาจากหนังสือและวารสารที่เกี่ยวกับพันธุ์ไม้มงคล และเว็บไซต์เกี่ยวกับพันธุ์ไม้มงคล ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านกลวิธีการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคล พบว่า โครงสร้างคำของชื่อพันธุ์ไม้มงคลแบ่งเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ โครงสร้างแบบคำโดด แบบคำประสม และแบบวลีหรือประโยค ลักษณะเด่นในการใช้ภาษาตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคล ได้แก่ การซ้ำคำเพื่อย้ำความหมาย การเสริมคำเข้ากับคำหลัก การใช้คำภาษาพูดเพื่อแสดงความโดดเด่น การใช้คำวิเศษณ์เพื่อเพิ่มความหมายของคำ การใช้คำบาลีสันสกฤต การใช้คำบรรยายลักษณะต้นไม้ การตีความจากรูปลักษณะต้นไม้ การใช้คำพ้องเสียงเทียบกับคำที่เป็นมงคล และการใช้เลขมงคล 2) ด้านการสร้างความหมายของชื่อพันธุ์ไม้มงคล มี 3 ลักษณะ คือ การสร้างความหมายผ่านชื่อที่มีความหมายเป็นมงคล โดยคำที่มีความหมายเป็นสิริมงคลได้แก่ คำแสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง โชคดี ร่ำรวย นับเป็นการสร้างความหมายให้แก่พันธุ์ไม้ให้กลายเป็นสิ่งมีคุณค่าและมีมูลค่ามากขึ้น การสร้างความหมายผ่านเรื่องเล่า ซึ่งการเล่าเรื่องเป็นวิธีการนำเสนอเหตุการณ์ที่เชื่อมโยงกันเพื่อบอกเล่าเรื่องราวที่ดีเกี่ยวกับต้นไม้ สามารถทำให้ชื่อพันธุ์ไม้มงคลที่มีความหมายเชิงลบกลายเป็นเชิงบวกได้ และการสร้างความหมายผ่านความเชื่อ โดยพันธุ์ไม้มงคลแต่ละชนิดจะมีความเชื่อที่สอดแทรกอยู่ด้วยเสมอ คือเชื่อว่าหากปลูกพันธุ์ไม้มงคลใดแล้วจะทำให้เกิดสิ่งดีต่าง ๆ ขึ้น และ 3) ด้านทศนคติและความเชื่อที่สะท้อนจากการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคล ได้แก่ ด้านประเพณีวัฒนธรรม ด้านความเชื่อที่แสดงถึงความปรารถนาเกี่ยวกับความสุขสมหวังในชีวิตประจำวันของคนเรา และด้านการพาณิชย์ โดยมีการสร้างชื่อใหม่ที่เป็นมงคลและไพเราะมากขึ้นแทนชื่อเก่าเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า

คำสำคัญ : การตั้งชื่อ ; การสร้างคำ ; การสร้างความหมาย ; ความเชื่อ ; ทศนคติ

ABSTRACT

This article aims to study word formation strategies for creating auspicious plant names, the meaning creation of the names of auspicious plant species, and the attitudes and beliefs reflected according to the naming of auspicious plant species. This research is qualitative research. The concepts of names and naming, word formation, meaning, and attitudes and beliefs were used as a guideline for study. The information used in the study consisted of 1,060 names of auspicious plant species, from books and journals related to auspicious plants as well as auspicious plant websites. The results found that 1. for the strategies used for naming auspicious plant species, it was found that the word structure of these names can be divided into three types: single words, compound words, and phrases or sentences. Key linguistic features in naming auspicious plant species include repeating words to reiterate their meaning, adding words to the main word, using colloquial terms to highlight uniqueness, using adjectives to enhance meaning, using Pali-Sanskrit words, describing the characteristics of the plant, interpreting from the plant's appearance, using homophones to compare with auspicious words, and incorporating auspicious numbers. 2. For the meaning creation conveyed by the names of auspicious plants, there were three main types, including creating meaning through names with auspicious meaning; for example, words that signify prosperity, good luck, and wealth enhance the value and significance of the plant species; creating meaning through storytelling, it is a way to present the situation that connects with each other to tell positive stories about the plants, which can transform names with negative connotations into positive ones; creating meaning through beliefs, which each auspicious plant species carries associated beliefs, such as the belief that planting a certain species will bring various good things. 3. For the attitudes and beliefs reflected in the naming of auspicious plant species, including traditions and culture, beliefs indicating desires for happiness and fulfillment in daily life, and commercial aspects, which the new names were created to replace old names for commercial purposes with more auspicious and melodious ones.

Keywords : Naming ; Word formation ; Meaning Creation ; Belief ; Attitude

บทนำ

แม้ว่าในปัจจุบันจะมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้นเพียงใดก็ตาม แต่สังคมไทยก็ยังคงเป็นสังคมที่ยึดโยงกับคติความเชื่อดั้งเดิมหลายอย่าง โดยเฉพาะความเชื่อเกี่ยวกับความเป็นสิริมงคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การปลูกบ้านเรือนก็ต้องขึ้นอยู่กับฤกษ์ยามที่เป็นมงคล หรือแม้กระทั่งการปลูกต้นไม้ในบ้านก็ยังกำหนดว่าชนิดใดควรปลูกหรือไม่ควรปลูก และแต่ละชนิดที่ควรปลูกนั้นควรปลูกไว้ทิศทางไหน ปลูกวันใดจึงจะดี เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีตำราปลูกต้นไม้ตามทิศที่กล่าวถึงรายละเอียดของต้นไม้ที่นำมาปลูก เช่น ทิศบูรพา (ทิศตะวันออกเฉียงใต้) ให้ปลูก “ไผ่สีสุก” ถือเป็นเคล็ดจากชื่อที่เรียกขานเอาว่าเป็นสิริมงคลแก่ผู้เป็นเจ้าของและครอบครัว คือ “สีสุก” (เทียบกับคำว่า สุข) เป็นมงคลนามเพื่อให้เกิดความสุขกายสบายใจนั่นเอง และให้ปลูก “กุ่ม” ที่นอกจากจะปลูกไว้เป็นอาหารและยารักษาโรคแล้วยังเชื่อว่าจะทำให้ครอบครัวมีฐานะ มีเงินเป็นกลุ่มเป็นก้อนดังชื่อของต้นไม้ ทิศหริต (ทิศตะวันตกเฉียงใต้) ให้ปลูก “ชัยพฤกษ์” ถือเป็นสัญลักษณ์แห่งพระพุทธศาสนา เป็นมงคลนามที่มีคุณค่าสูง นิยมใช้ในพิธีสำคัญ และให้ปลูก “ขนุน” เพราะเชื่อว่าหากปลูกในบ้านจะช่วยหนุนเนื่องบารมี มีเงินทอง มีคนเกื้อหนุนจนเจือ จากข้างต้นจะเห็นได้ว่า ต้นไม้มงคลที่นิยมให้ปลูกนั้นหลายชนิดมีความมงคลมาจากชื่อเรียกของต้นไม้ต่างๆ เช่น ปลูกไผ่สีสุก เพราะจะได้มีความสุข คำว่า สุข (ในไผ่สีสุก) พ้องกับคำว่า “สุข” หรือให้ปลูก “ขนุน” เพราะมีเสียงพ้องกับคำว่า “หนุน” (หนุนเนื่อง, เกื้อหนุน) ทั้งนี้ ความเชื่อเหล่านี้ปัจจุบันก็ยังมีคงมีอยู่โดยทั่วไป

อย่างไรก็ตาม เกี่ยวกับเรื่องพันธุ์ไม้มงคลนี้ การจะกล่าวว่ต้นไม้ชนิดใดจะเป็นไม้มงคลนั้น นอกจากจะศึกษาได้จากตำราที่กล่าวถึงตามความเชื่อแต่โบราณแล้ว เรื่องของชื่อที่ใช้เรียกขานต้นไม้ต่างๆ ก็นับว่าส่งผลต่อความเป็นมงคลด้วยเช่นกัน เพราะถึงแม้ว่าต้นไม้ต้นนั้นแต่เดิมจะไม่ได้ถูกจัดให้เป็นต้นไม้มงคล และมีชื่อเรียกที่ธรรมดา แต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงชื่อ

ขึ้นมาใหม่ ต้นไม้ชนิดนั้นก็สามารถกลายเป็นต้นไม้มงคลได้เช่นกัน เช่น ต้นทุกระจง ที่มีชื่อเรียกอีกชื่อว่า “แม่บารมี” หรือ ต้นลั่นทม ซึ่งแต่เดิมเป็นต้นไม้ที่นิยมปลูกกันตามวัด ไม่นิยมปลูกตามบ้าน อีกทั้งคำว่า “ลั่นทม” ยังมีเสียงคล้ายกับ “ระทม” จึงทำให้รู้สึกไม่เป็นมงคล แต่ต่อมามีคนเปลี่ยนชื่อเสียใหม่เป็น “ลีลาวดี” ต้นไม้นี้ก็กลายเป็นต้นไม้ที่เอาไปปลูกในบ้านได้อย่างสบายใจ (Panmai, 2023) จึงอาจกล่าวได้ว่าชื่อที่ใช้เรียกขานมีผลต่อความเป็นมงคลหรือไม่เป็นมงคลของต้นไม้ได้ด้วยเช่นกัน

กระแสเรื่องการนิยมปลูกต้นไม้มงคลโดยเฉพาะในช่วงที่ผ่านมาที่เกิดสถานการณ์โควิด ตลาดต้นไม้ปรับตัวได้เร็วโตขึ้นอย่างมาก เพราะคนส่วนมากทำงานที่บ้าน จึงมีเวลาได้ทำสวนหรือปลูกต้นไม้ โดยเฉพาะประเภทขนาดเล็กอย่างไม้ดอกไม้ประดับ เมื่อเราไปที่ร้านขายต้นไม้หรือค้นหาข้อมูลจากร้านขายต้นไม้ออนไลน์ จะพบต้นไม้มงคลที่มีชื่อเรียกแสดงถึงความโชคดี มีโชคลาภ ร่ำรวยเงินทอง ซึ่งบางชื่อเรียกก็เกิดจากพ่อค้าแม่ค้าที่เป็นคนตั้งชื่อขึ้นมาใหม่ ทำให้คนสนใจที่จะซื้อ กล่าวได้ว่าการตั้งชื่อต้นไม้ให้มีความหมายในเชิงบวกโดยเฉพาะความหมายที่แสดงถึงความเป็นมงคลในด้านต่างๆ เป็นการสร้างความหมายเพื่อเพิ่มคุณค่าในเชิงพาณิชย์ อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อและค่านิยมของคนในสังคมไทยได้เป็นอย่างดี

ความสัมพันธ์ของความหมายกับการตั้งชื่อเห็นได้ชัดมากในเรื่องคำวิสามานยนามหรือชื่อเฉพาะ เช่น ในสังคมไทยเรานิยมตั้งชื่อบุคคล สัตว์ สิ่งของ โดยเลือกเอาที่มีความหมายดี คำถึงแม้จะออกเสียงฟังดูไพเราะ แต่ถ้ามีความหมายพาดพิงไปในทางไม่ดีแล้วก็จะไม่นำมาตั้งเป็นชื่อ ในทำนองกลับกัน ชื่อที่มีความหมายดีเกินไป สูงเกินไปก็ไม่นิยมเอามาตั้งชื่อกันเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องขมตัวทับตัวเจ้าของชื่อ การให้ความสำคัญกับชื่อซึ่งเน้นแนวความคิดว่า ความหมายก็คือการตั้งชื่อนี้ ทำให้การตั้งชื่อเกือบจะกลายเป็นศาสตร์อย่างหนึ่งไปแล้วในสังคมไทย ในปัจจุบันเกิดมีผู้เชี่ยวชาญวิธีการตั้งชื่อและเกิดความนิยมเปลี่ยนชื่อหนีเคราะห์ร้าย เป็นต้น (Rattanakul, 2001) จะเห็นได้ว่า สังคมไทยให้ความสำคัญกับเรื่องการตั้งชื่อที่แสดงถึงความเป็นมงคลค่อนข้างมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การศึกษาเรื่องการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคลเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่จะศึกษา

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับชื่อพันธุ์ไม้มงคลยังมีไม่มากที่พบได้แก่ งานวิจัยของ Kaiyanun (2004) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคลของไทย แต่เป็นการศึกษาพันธุ์ไม้มงคลบางประเภทเท่านั้น และเป็นการศึกษาที่ผ่านมาหลายปีแล้ว ซึ่งในปัจจุบันได้มีการตั้งชื่อขึ้นมาใหม่อีกเป็นจำนวนมาก ดังเหตุผลที่กล่าวมาแล้วว่า ตลาดต้นไม้มงคลได้รับความสนใจจากผู้ซื้อมากขึ้น ซึ่งชื่อเรียกนับเป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจและมีความหมายที่ตอบสนองความปรารถนาบางประการของผู้ซื้อ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากลวิธีการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคลโดยจะศึกษาในเรื่องการสร้างคำและความหมาย ซึ่งได้นำแนวคิดเรื่องชื่อและการตั้งชื่อ (Name & Naming) การสร้างคำ (Word formation) แนวคิดเรื่องการสร้างความหมาย และแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติและความเชื่อ มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงวิธีการสร้างหรือการประกอบคำเรียกชื่อพันธุ์ไม้มงคล นอกจากนี้ การศึกษาการสร้าง ความหมายที่สื่อผ่านการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคลยังสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการตั้งชื่อกับทัศนคติและความเชื่อของคนในสังคมไทย อีกทั้งยังจะช่วยให้เข้าใจว่าพันธุ์ไม้มงคลถูกสร้างให้มีความหมายกลายเป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากลวิธีการสร้างคำที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคล
2. เพื่อศึกษาการสร้าง ความหมายของชื่อพันธุ์ไม้มงคล
3. เพื่อศึกษาทัศนคติและความเชื่อที่สะท้อนจากการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคล

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับเป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องกลวิธีการสร้างคำ การสร้างความหมาย ทัศนคติและความเชื่อ โดยได้แบ่งหัวข้อแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาดังต่อไปนี้

แนวคิดเรื่องชื่อและการตั้งชื่อ (Name and Naming)

การศึกษาการตั้งชื่อ มีทั้งการตั้งชื่อบุคคล ชื่อสถานที่ คำเรียกสี คำเรียกชื่อพืช หรือคำเรียกชื่อข้าว ซึ่งการศึกษา การตั้งชื่อสิ่งต่างๆ นี้ มีวิธีการศึกษาโดยการวิเคราะห์เรื่องการสร้างคำ โครงสร้างคำ ลักษณะและที่มาของภาษาที่ใช้ในการ สร้างคำ รวมถึงศึกษาความหมายที่สะท้อนค่านิยม ความเชื่อ และวัฒนธรรม นอกจากนี้ การศึกษาเหล่านี้ ยังสะท้อนให้เห็นถึงวิธีที่กลุ่มผู้พูดภาษามองตัวเองและโลกแวดล้อมซึ่งก็คือสังคมวัฒนธรรมที่โยงไปถึงประสบการณ์ร่วม ความรู้สึก และระบบคิด และไม่เป็นสิ่งที่สมมติขึ้นโดยปราศจากเหตุผล หากเป็นเพื่อความต้องการที่จะเข้าใจและกระทำต่อโลกแวดล้อม (Singnoy,

2003) ดังนั้น การศึกษาเรื่องชื่อ นอกจากจะทำให้เข้าใจความหมายและที่มาของการตั้งชื่อแล้ว ยังอาจสะท้อนให้เห็นถึงความคิดของผู้ตั้งชื่อนั้นๆ อีกด้วย

นักคิดสมัยโบราณมีความเชื่อว่า ความหมาย (Meaning) ก็คือนามบัญญัติหรือการตั้งชื่อ คือเป็นการตั้งชื่อของสิ่งที่เห็นและมีอยู่แล้ว และความหมายก็คือสิ่งที่มีเป็นตัวตนอยู่แล้ว แนวคิดนี้เชื่อว่า คำในภาษาเป็นชื่อของสิ่งของที่มีอยู่ในโลก และในเรื่องการตั้งชื่อ จะมองว่าภาษาประกอบไปด้วยคำ คำแต่ละคำในภาษาก็เป็นชื่อของสรรพสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในโลกในสังคมที่พูดภาษานั้น เช่น บ้านเป็นชื่อของที่อยู่อาศัย สุนัขเป็นชื่อสัตว์เลี้ยงที่อยู่ใต้ถุนบ้าน เป็นต้น กล่าวได้ว่า ภาษาก็คือผลรวมของชื่อต่างๆ ส่วนคนที่รู้ภาษาก็คือคนที่รู้จักชื่อของสรรพสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในโลก และเมื่อได้ยินชื่อแล้วก็รู้ว่าชื่อนั้นบ่งบอกไปถึงสิ่งของอะไรที่อยู่ในโลก ความสัมพันธ์ของความหมายกับการตั้งชื่อเห็นได้ชัดมากในเรื่อง คำวิสามานยนามหรือชื่อเฉพาะ เช่น ในสังคมไทยเรานิยมตั้งชื่อบุคคล สัตว์ สิ่งของ โดยเลือกเอาที่มีความหมายดี คำถึงแม้จะออกเสียงฟังดูไพเราะ แต่ถ้ามีความหมายพาดพิงไปในทางไม่ดีแล้วก็จะไม่นำมาตั้งเป็นชื่อ การให้ความสำคัญกับชื่อซึ่งเน้นแนวความคิดว่า ความหมายก็คือการตั้งชื่อนี้ ทำให้การตั้งชื่อเกือบจะกลายเป็นศาสตร์อย่างหนึ่งไปแล้วในสังคมไทย (Rattanakul, 2001) นอกจากนี้ การตั้งชื่อยังเป็นการขมวดเรื่องราวให้เป็นถ้อยคำกลุ่มหนึ่ง เป็นการรวบรวมมโนทัศน์กว้างไกลตามหลักความคิดที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ความเชื่อและวัฒนธรรมการใช้ภาษา มักจะเป็นคำสั้นๆ หรือวลีที่เป็นที่ยอมรับหรือเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ตั้งชื่อกับผู้อ่านพบชื่อนั้น (Phanit, 1996) จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ในเรื่องของการตั้งชื่อ โดยเฉพาะการตั้งชื่อเฉพาะเป็นสิ่งที่ยิ่งสำคัญมาตั้งแต่ในอดีต จึงเกิดความเชื่อและค่านิยมเรื่องการตั้งชื่อที่เป็นมงคลไม่ว่าจะเป็นชื่อของบุคคล สิ่งของ หรือต้นไม้ และยังให้ความสำคัญกับความหมายของชื่อที่แสดงถึงความเป็นมงคลอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม การศึกษาเกี่ยวกับการตั้งชื่อพันธุ์ไม้ในไทยพบว่า มีเพียงงานวิจัยของ Kaiyanun (2004) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคลของไทย งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคลในภาษาไทยในด้านลักษณะโครงสร้างของชื่อ ความหมาย และความเชื่อของการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคล ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นชื่อพันธุ์ไม้มงคลประเภทว่าน และชื่อพันธุ์ไม้มงคลประเภทโป๊ยเซียน ผลการวิจัยพบว่าลักษณะโครงสร้างของชื่อพันธุ์ไม้มงคลมี 3 ลักษณะ คือ ลักษณะที่เป็นคำ ลักษณะที่เป็นวลีและกลุ่มคำ และลักษณะที่เป็นประโยค ในด้านความหมายของชื่อพบว่า มีทั้งชื่อที่มีความหมายมงคล และชื่อที่มีความหมายอื่นๆ แบ่งได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ในส่วนของความเชื่อพบว่า ชื่อของพันธุ์ไม้มงคลสะท้อนให้เห็นความเชื่อของคนไทยในด้านต่างๆ ทั้งหมด 8 ด้าน นอกจากนี้ชื่อพันธุ์ไม้มงคลยังแสดงให้เห็นค่านิยมของคนไทยในการตั้งชื่อพันธุ์ไม้ที่ตั้งให้มีความหมายมงคล ตั้งตามความเชื่อของพันธุ์ไม้ และตั้งตามลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพันธุ์ไม้

แนวคิดเรื่องการสร้างคำ (Word Formation)

การสร้างคำเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติของภาษาที่เกิดขึ้น เพื่อให้มีคำมากพอกับความต้องการใช้ สำหรับการสร้างคำในภาษาไทยสามารถอธิบายได้โดยพิจารณาในแง่ที่คำต้องประกอบขึ้นจาก “หน่วยคำ” (Morphemes) เนื่องจากการสร้างคำใหม่ขึ้นใช้ในภาษานั้น การทับศัพท์เท่านั้นที่ได้ประกอบสร้างขึ้นมาจากหน่วยคำ ส่วนการสร้างคำใหม่ในลักษณะอื่นๆ ล้วนแต่ประกอบมาจากหน่วยคำทั้งสิ้น โดยที่ หน่วยคำ หมายถึง หน่วยที่เล็กที่สุดที่มีความหมายหรือหน้าที่ทางไวยากรณ์ และความหมายของหน่วยคำจะคงเดิมเสมอ ไม่ว่าหน่วยคำนั้นจะปรากฏอยู่ที่ใดในประโยค ทั้งนี้ การสร้างคำในภาษาไทยมีหลายวิธี โดยวิธีการสร้างคำ (Word Formation) ที่พบได้ในภาษาทั่วไปมี 2 วิธี คือ การประสมคำ และการประสานคำ (Changkhwanyuen, 2006) บางตำรากล่าวว่า มีระบบการสร้างคำใหม่ๆ ขึ้นใช้ในภาษาไทย ได้แก่ การซ้ำคำ การซ้อนคำ การประสมคำ การผสมคำ การแผลงคำ การบัญญัติศัพท์ และการยืมคำจากภาษาต่างประเทศ (Anchaleenukul, 2009) และกระบวนการสร้างคำในภาษาไทยที่พบบ่อยที่สุดมี 6 วิธี ได้แก่ 1) วิธีผันเสียงวรรณยุกต์ 2) วิธีการเสริมคำเข้ากับคำหลัก 3) โดยวิธีประสมคำ 4) โดยวิธีซ้ำคำ 5) โดยวิธีการลดคำ และ 6) การยืมคำ (Pankeankhat, 1998)

แนวคิดเรื่องการสร้างความหมาย

“ความหมาย” อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ ความหมายประจำรูปและความหมายในบริบท (Wongwiphanon, 2005) โดยความหมายประจำรูป คือ ความหมายที่เป็นคุณสมบัติประจำของคำหรือประโยค ไม่เกี่ยวข้องกับปัจจัยว่าผู้พูดหรือผู้ฟังเป็นใคร กำหนดความหมายของสิ่งที่กล่าวมาว่าอย่างไร และความหมายในบริบท คือ ความหมายที่มีเจตนาของผู้พูด และความเข้าใจของผู้ฟังเข้าไปเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้วย ส่วน “การสร้างความหมาย” เป็นเรื่องของการสื่อสาร โดย Roland Barthes (Kanjanawiset, 2004) ได้แบ่งแนวทางในการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 (First Order) เป็นการตีความหมายโดยตรงหรือโดยอ้อม (Denotative Meaning) ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะความเป็นจริงตามธรรมชาติ เกิดจากการตีความตามสามัญสำนึกและตามความหมายที่ปรากฏอย่างชัดเจนของสัญลักษณ์ (Sign) และระดับที่ 2 (Second Order) เป็นการ

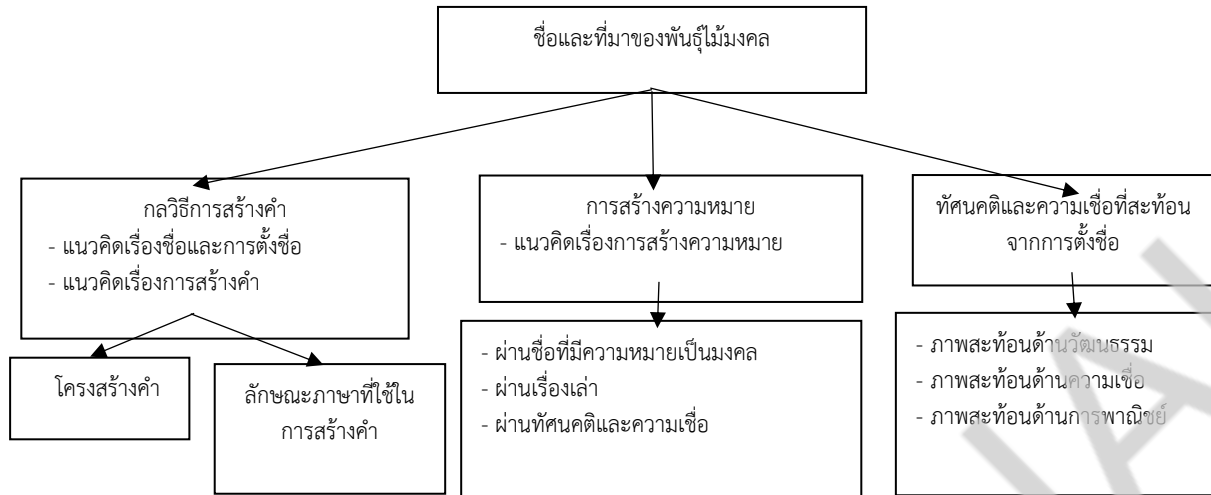
ถ่ายทอดแบบความหมายโดยนัย คือ Connotation ซึ่งเป็นการตีความหมายในระดับที่มีปัจจัยทางวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยไม่ได้เกิดจากตัวของสัญลักษณ์เอง เป็นการอธิบายถึงปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเมื่อสัญลักษณ์กระทบกับความรู้สึกรหรืออารมณ์ของผู้ใช้ และคุณค่าทางวัฒนธรรมของเขา สัญลักษณ์ในขั้นนี้จะทำหน้าที่ 2 ประการ คือ ถ่ายทอดความหมายโดยนัยแฝง และถ่ายทอดความหมายในลักษณะมายาคติ (Myths) จากแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการวิเคราะห์ความหมายโดยอรรถและความหมายโดยนัย มาใช้ในการตีความหมายสัญลักษณ์ของชื่อพันธุ์ไม้มงคลที่ถูกสร้างขึ้นมา ซึ่งความหมายดังกล่าวมีความสำคัญในแง่ของการรับรู้ การตีความของบุคคล เป็นการสะท้อนให้เห็นค่านิยมและความเชื่อของผู้คนในสังคมไทยที่มีต่อการสร้างความหมายผ่านชื่อพันธุ์ไม้มงคล

แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติและความเชื่อ (Attitudes and Beliefs)

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใด ๆ อันได้จากประสบการณ์หรือการเรียนรู้และเป็นแนวโน้มที่จะแสดงออก ซึ่งพฤติกรรมในทางสนับสนุนหรือต่อต้านสิ่งนั้น (Chaisanit, 2003) โดยแบ่งเป็น 5 ประเภท ดังนี้ 1) ความเชื่อ (Beliefs) คือความโอนเอียงที่ทำให้ต้องยอมรับ เพราะเป็นข้อเท็จจริงและเป็นสิ่งที่มีการสนับสนุนโดยความเป็นจริงหรือข้อมูลอื่นๆ ที่มีน้ำหนักมาก ส่วนใหญ่ความเชื่อจะเป็นสิ่งที่มีเหตุผลที่ถาวร แต่อาจจะไม่มีหรือมีความสำคัญก็ได้ 2) ความคิดเห็น (Opinions) คือความโน้มเอียงที่ไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของความแน่นอน 3) ความรู้สึก (Feelings) คือความโน้มเอียงซึ่งมีพื้นฐานมาจากอารมณ์โดยธรรมชาติ 4) ความโอนเอียง (Inclination) คือรูปแบบบางส่วนของทัศนคติเมื่อผู้บริโภคมอยู่ในภาวะที่ตัดสินใจไม่ได้ และ 5) ความมีอคติ (Bias) คือความเชื่อทางจิตใจที่ทำให้เกิดอคติหรือความเสียหายในทางตรงข้ามกับข้อเท็จจริงอยู่ (Sereerat, 2001) ส่วนความเชื่อ เป็นธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ และถือว่าเป็นวัฒนธรรมของมนุษย์อย่างหนึ่ง กล่าวได้ว่า ความเชื่อคือที่มาของวัฒนธรรม เพราะความเชื่อเป็นแนวทางในการกำหนดวิถีชีวิตทำให้เกิดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับจารีตประเพณี กฎเกณฑ์ กติกา ระบบระเบียบการปฏิบัติตน และแนวทางของกิจกรรมสังคมต่างๆ ในสังคม ซึ่งถูกสร้างขึ้นเพื่อสนองความต้องการหรือให้เกิดความสอดคล้องกับแนวทางแห่งความเชื่อจึงจะทำให้สมาชิกในสังคมยอมรับไปปฏิบัติ และการปฏิบัติจะต้องกระทำอย่างเคร่งครัดและทำด้วยจิตใจที่เลื่อมใสศรัทธาอย่างแท้จริง ขณะเดียวกัน มนุษย์ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อความคิด ความต้องการ พฤติกรรม ความเชื่อ และขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม และประเพณีความเชื่อก็เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดการใช้ภาษาของกลุ่มคนในสังคมด้วยเช่นกัน จะเห็นได้ว่าความเชื่อ เป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ ซึ่งทัศนคติ ก็คือความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยอาศัยการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต ทั้งนี้ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการสร้างหรือการเกิดทัศนคติ ได้แก่ วัฒนธรรม ครอบครัว กลุ่มเพื่อนหรือกลุ่มสังคม บุคลิกภาพ และการตลาดทางตรง ดังนั้น การยอมรับว่าพันธุ์ไม้เป็นสิ่งที่เป็นสิริมงคลก็มาจากทัศนคติและความเชื่อของคนไทยที่ถูกหล่อหลอมจากสังควัฒนธรรม และตัวภาษาที่ใช้เรียกพันธุ์ไม้มักเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความเป็นสิริมงคลเช่นเดียวกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาเรื่องการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคล : กลวิธีการสร้างคำ ความหมาย ทัศนคติและความเชื่อ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่องชื่อและการตั้งชื่อ (Name and Naming) ตามแนวทางของ Rattanukul (2001) แนวคิดเรื่องการสร้างคำ (Word Formation) ตามหลักของ Changkhwanyuen (2006), Anchaleenukul (2009) ; Pankeankhat (1998) แนวคิดเรื่องการสร้างความหมาย ของRoland Barthes (Kanjanawiset, 2004) และแนวคิดเรื่องทัศนคติและความเชื่อ มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analytical Description) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มเป้าหมาย

คุณลักษณะของกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่อไปนี้

1. หนังสือและวารสารที่เกี่ยวกับพันธุ์ไม้มงคล จำนวน 17 เล่ม คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากเอกสารที่มีข้อมูลรายชื่อพันธุ์ไม้มงคลและข้อมูลความเชื่อเกี่ยวกับพันธุ์ไม้มงคล

2. เว็บไซต์เกี่ยวกับพันธุ์ไม้มงคล จำนวน 12 เว็บไซต์ โดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากเว็บไซต์ด้วยการสืบค้นใน www.google.co.th ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับพันธุ์ไม้มงคลประเภทต่างๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการสังเคราะห์งานวิจัยตามแนวทางการวิเคราะห์เรื่องการสร้างคำของ Changkhwanyuen (2006) ; Anchaleenukul (2009) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์เรื่องการสร้างคำของชื่อพันธุ์ไม้มงคล นำแนวคิดเรื่องการสร้างความหมาย (Meaning) ของ Roland Barthes (Kanjanawiset, 2004) มาศึกษาเรื่องการสร้างความหมายของชื่อพันธุ์ไม้มงคล และแนวคิดเรื่องทัศนคติและความเชื่อ มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องทัศนคติและความเชื่อที่สะท้อนจากชื่อพันธุ์ไม้มงคล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องชื่อและการตั้งชื่อ (Name and Naming) การสร้างคำ (Word formation) แนวคิดเรื่องการสร้างความหมาย (Meaning) และแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติและความเชื่อ (Attitudes and Beliefs)

2. เก็บรวบรวมข้อมูลอันได้แก่ ชื่อพันธุ์พันธุ์ไม้มงคลและความเชื่อเกี่ยวกับพันธุ์ไม้มงคล จากหนังสือและวารสารที่เกี่ยวกับพันธุ์ไม้มงคล จำนวน 17 เล่ม ที่ได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และจากเว็บไซต์เกี่ยวกับพันธุ์ไม้มงคล จำนวน 12 เว็บไซต์ โดยคัดเลือกเว็บไซต์จากการสืบค้นใน www.google.co.th ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับพันธุ์ไม้มงคลประเภทต่างๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์การตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคล โดยนำชื่อพันธุ์ไม้มงคลที่รวบรวมได้มาแยกเป็นหน่วยศัพท์ในระดับคำ จากนั้นจึงวิเคราะห์วิธีการสร้างคำโดยการศึกษาโครงสร้างและความหมายของคำ ซึ่งจะให้เห็นกลวิธีการสร้างชื่อเรียก และทราบความหมายของคำศัพท์แต่ละหน่วยที่ถูกลำนำประกอบเป็นชื่อเรียกแต่ละชื่อ จากนั้นจึงวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะภาษาที่ใช้ในการสร้างคำเรียกพันธุ์ไม้มงคล

2. วิเคราะห์เรื่องการสร้างความหมายที่สื่อผ่านชื่อพันธุ์ไม้มงคลโดยใช้แนวคิดเรื่องการสร้างความหมาย

3. ศึกษาทัศนคติและความเชื่อที่สะท้อนจากการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคลในด้านต่างๆ

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคล : กลวิธีการสร้างคำ ความหมาย ทัศนคติ และความเชื่อ” ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นชื่อเรียกพันธุ์ไม้มงคล จำนวน 1,060 ชื่อ จากจำนวนพันธุ์ไม้ทั้งสิ้น 355 ชนิด แบ่งออกเป็นกลุ่มโดยจำแนกตามลักษณะทางพฤกษศาสตร์ได้เป็น 7 กลุ่ม ได้แก่ ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้เถาหรือไม้เลื้อย ไม้รอเลื้อย ไม้ล้มลุก พันธุ์ไม้กลุ่มอื่นๆ และว่าน ส่วนที่มาของพันธุ์ไม้มงคล มีทั้งสิ้น 9 แหล่งที่มา ได้แก่ พันธุ์ไม้ตามมงคล พันธุ์ไม้มงคลพระราชทานนามตามพระนามาภิไธยของพระบรมวงศ์ พันธุ์ไม้มงคลพระราชทานประจำจังหวัด พันธุ์ไม้มงคลสำหรับใช้ก่อสร้างอาคารบ้านเรือน พันธุ์ไม้มงคลปลูกตามทิศ พันธุ์ไม้มงคลสำหรับบูชาพระเสริมมงคล พันธุ์ไม้มงคลประจำวันเกิด พันธุ์ไม้มงคลประจำราศีเกิด และพันธุ์ไม้มงคลประเภทว่านมงคล ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. ด้านกลวิธีการสร้างคำที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคล มี 2 ประเด็น ได้แก่ โครงสร้างคำของชื่อพันธุ์ไม้มงคล และลักษณะภาษาที่ใช้ในการสร้างคำเรียกชื่อพันธุ์ไม้มงคล

1.1 โครงสร้างคำของชื่อพันธุ์ไม้มงคล สามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1.1.1 โครงสร้างแบบคำโดด หมายถึง ในคำเรียกชื่อพันธุ์ไม้มงคลจะมีองค์ประกอบหลักเพียงส่วนเดียว คือเป็นชื่อของต้นไม้เพียงคำเดียว ตัวอย่างเช่น กระบก, กระถิน, จัน, ทุเรียน, รัง, กล้าย ฯลฯ ชื่อพันธุ์ไม้มงคลที่เป็นคำโดดคิดเป็นร้อยละ 41.9 ของข้อมูลทั้งหมด

1.1.2 โครงสร้างแบบคำประสม หมายถึง ในคำเรียกชื่อพันธุ์ไม้มงคลจะมีวิธีการสร้างคำหรือประกอบคำโดยการประสมคำ (Compounding) ซึ่งประกอบด้วยคำ 2 ส่วน คือ “คำหลัก” เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “คำต้น” และส่วนขยาย เรียกว่า “คำเติม” ตัวอย่างเช่น กระถินบ้าน ประดู่ป่า กระดังงาไทย ลั่นทมแดง ตะเคียนหนู จันทน์ขมตม เป็นต้น ชื่อพันธุ์ไม้มงคลที่เป็นคำประสมคิดเป็นร้อยละ 51.9 ของข้อมูลทั้งหมด ซึ่งนับเป็นจำนวนมากที่สุด

1.1.3 โครงสร้างแบบวลีหรือประโยค โดยวลีหรือกลุ่มคำ เป็นการนำคำตั้งแต่สองคำขึ้นไปมาเรียงต่อกันทำให้เกิดความหมายเพิ่มขึ้น มีความหมายมาจากคำเดิมที่นำมารวมกันแต่ไม่สมบูรณ์เหมือนประโยค ตัวอย่างเช่น เงินไหลมา เศรษฐีเงินหนา ไชคเก๋ขื่น เสริมลาภ บุชาพาพรวย กุมารแดงเรียกทรัพย์ ว่านผู้เฒ่าเฝ้าบ้าน เป็นต้น ชื่อพันธุ์ไม้มงคลที่เป็นวลีหรือประโยคคิดเป็นร้อยละ 6.2 ของข้อมูลทั้งหมด ซึ่งถือว่าน้อยที่สุด

1.2 ลักษณะภาษาที่ใช้ในการสร้างคำเรียกชื่อพันธุ์ไม้มงคล ลักษณะการใช้ภาษาของการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคลถือได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่ตั้งจุดความสนใจและส่งผลต่อการตัดสินใจในการจัดซื้อจัดหาต้นไม้ปลูก สามารถสรุปได้ดังนี้

1.2.1 การซ้ำคำเพื่อย้ำความหมาย เพื่อให้คำมีความหมายเด่นชัดขึ้น จึงมีการซ้ำคำในพยางค์ที่ 2 และพยางค์ที่ 4 เช่น ซ้อนเงินซ้อนทอง หยิบเงินหยิบทอง ถูเงินถูทอง เป็นต้น

1.2.2 การเสริมคำเข้ากับคำหลัก เช่น พฤษภ กภาพฤษภ กัลปพฤษภ ชัยพฤษภ ราชพฤษภ ซึ่งถูกนำมาประกอบเข้ากับคำหลักว่า “พฤษภ” หรือ รวยลั่นฟ้า รวยโชค ซึ่งมีคำหลักคือคำว่า “รวย” เป็นต้น

1.2.3 การใช้คำภาษาพูดเพื่อแสดงความโดดเด่น เช่น โคตรรวย โคตรเศรษฐี มหาเฮง เฮงเฮงเฮง ลูกปิดมหาเฮง เป็นต้น ซึ่งคำภาษาพูดได้แก่คำว่า โคตร และคำว่า เฮง

1.2.4 การใช้คำวิเศษณ์หรือคำนามเพื่อเพิ่มความหมายของคำ เช่น ชื่อต้นไม้ที่มีคำว่า “มหา” หรือ “พญา” เช่น มหาเฮง มหาเศรษฐี กวักนางพญามหาเศรษฐี กวักนางพญาใหญ่ เป็นต้น เพื่อเป็นการเพิ่มน้ำหนักและความหมายของคำให้รู้สึกมีความยิ่งใหญ่ ซึ่งอาจมีผลต่อการสร้างความเชื่อและชื่นชมต้นไม้ได้

1.2.5 การใช้คำบาลีสันสกฤต กล่าวคือ โดยทั่วไปชื่อต้นไม้ของไทยจะเป็นชื่อท้องถิ่นที่เรียกง่าย ๆ แค่เพียง 1 หรือ 2 พยางค์ และมักเป็นคำไทยแท้ แต่ต่อมาได้มีการปรับเปลี่ยนชื่อให้เป็นภาษาบาลีสันสกฤตที่มีหลายพยางค์ เช่น สีสลาวดี แผลบารมี สัตบรรณ อินทราชิต อินทนิล สารภี ลัดดาวัลย์ สุพรรณนิการ์ เป็นต้น

1.2.6 การใช้คำบรรยายลักษณะของต้นไม้ เช่น ดอกบานดึก เป็นดอกไม้สีขาวที่บ้านตอนกลางคืน หรือ ดอกบานไม่รู้โรย เพราะลักษณะของดอกที่แม้จะเด็ดออกจากต้นมาหลายวันก็ไม่โรยราหรือเหี่ยวง่าย ๆ

1.2.7 การตีความจากรูปลักษณะของต้นไม้ เช่น สนฉัตร ที่มีใบรูปทรงเป็นชั้นๆ คล้ายฉัตร ต้นบันได เศรษฐี ซึ่งมีลักษณะใบคล้ายกับบันไดที่เป็นขั้นๆ หรือต้นเล็บครุฑ ที่ปลายใบของต้นมีลักษณะคล้ายกับเล็บของพญาครุฑ

1.2.8 การใช้คำพ้องเสียงเทียบกับคำที่เป็นมงคล เช่น ขนุน พ้องเสียงกับคำว่าอุดหนุน หรือเกื้อหนุน จนเจือจะทำให้ผู้ที่อยู่อาศัยได้รับการสนับสนุน มีคนคอยอุปการะอุดหนุนจนเจือ คอยให้ความช่วยเหลือ หรือต้นยอ พ้องเสียงกับคำว่าอารายกยอ สรรเสริญเยินยอ ถือเป็นเคล็ดว่าจะได้รับการสรรเสริญเยินยอหรือได้รับการยกยอปอขึ้นในสิ่งดีงาม

1.2.9 การใช้ตัวเลขที่เป็นเลขมงคล เช่น วาสนาเก้าชั้น หน้าวูบใบโชคเก้าชั้น ซึ่งประกอบด้วยตัวเลข 9 อันถือเป็นเลขมงคล ที่มีเสียงพ้องกับคำว่า “ก้าว” ที่หมายถึง ความก้าวหน้า ก้าวไกล หรือก้าวไปข้างหน้า บ้างก็ว่า เลข 9 ยังหมายถึง การมีอายุยืนด้วย ตามความเชื่อของคนจีน เลข 9 ถือเป็นเลขมงคล เนื่องจากเป็นเลขที่มีค่ามากที่สุด ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ ของความยิ่งใหญ่ ความเป็นที่สูงสุด หรือในคำเรียกชื่อต้นไม้ที่ประกอบด้วยคำว่า หมื่น เช่น หอมหมื่นลิ้น เขียวหมื่นปี โดยเลขหลักหมื่น ถือเป็นจำนวนมหาศาลสำหรับชาวจีนโบราณ และยังมี ความหมายถึงความสมบูรณ์ มั่งคั่งและเพียบพร้อมไปตลอดกาล อีกด้วย

2. ด้านการสร้าง ความหมายของชื่อพันธุ์ไม้มงคล โดยที่ การสร้าง ความหมาย หมายถึง กระบวนการสร้าง ความหมายที่เป็นวิธีการสื่อสารกันระหว่างผู้ตั้งชื่อกับผู้รับรู้เกี่ยวกับชื่อ ซึ่งความหมายนั้นได้แก่ ความรู้ ความเชื่อ ที่สื่อผ่านชื่อที่มีความหมายมงคล ผ่านเรื่องเล่า และผ่านความเชื่อ ดังนี้

2.1 การสร้าง ความหมายผ่านชื่อที่มีความหมายเป็นมงคล

ชื่อพันธุ์ไม้มงคลที่ตั้งขึ้นเพื่อให้มีความหมายเป็นสิริมงคลถือเป็นลักษณะเด่นที่พบมากที่สุด โดยคำที่มีความหมายเป็นสิริมงคลสามารถแบ่งเป็นกลุ่มต่างๆ ได้แก่ คำที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง คำที่แสดงถึงความโชคดี คำที่แสดงถึงความร่ำรวย คำที่แสดงถึงการมีอำนาจบารมี คำที่แสดงถึงการมีความสุข และคำที่แสดงถึงการชนะ ทั้งนี้ การตั้งชื่อโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นมงคลนี้ เป็นการสร้างความหมายให้แก่พันธุ์ไม้ให้กลายเป็นสิ่งมีคุณค่าและเพิ่มมูลค่าให้มากขึ้น อีกทั้งยังมีส่วนช่วยให้ผู้คนตัดสินใจเลือกหาพันธุ์ไม้บ้าง มาปลูกด้วยเช่นกัน เพราะเป็นเรื่องธรรมดาที่มนุษย์ย่อมสรรหาสิ่งที่ดีให้กับชีวิตตนเอง ทั้งยังเชื่อว่าความมงคลทั้งปวงจะนำพาชีวิตของตนไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองและความสุขแก่ชีวิต

2.2 การสร้าง ความหมายผ่านเรื่องเล่า

เรื่องเล่าคือการประกอบสร้างเพื่อสื่อความหมายบางอย่าง (Prachakul, 2009) ซึ่งจากการศึกษาพบว่า มีการเล่าเรื่องหรือนำเสนอเหตุการณ์ที่เชื่อมโยงกันเพื่อให้เกิดการสื่อความหมายที่ดีเกี่ยวกับพันธุ์ไม้บางชนิด ตัวอย่างเช่น เรื่องเล่าเกี่ยวกับต้นสีลาวดี ซึ่งแต่เดิมเรียกว่า ลั่นทม คนสมัยก่อนมักเข้าใจว่า ดอกลั่นทมเป็นดอกไม้อัปมงคล ไม่นิยมปลูกในบ้าน เพราะมีความเชื่อว่า ชื่อพ้องกับคำว่า ระทม เมื่อปลูกจะทำให้เกิดความทุกข์ระทม เศร้าหมอง จนกระทั่งได้มีการเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “สีลาวดี” ซึ่งมีเรื่องเล่าว่า เป็นชื่อที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีพระราชทานนามนี้ให้แก่กองบำรุงรักษาอุทยานสวนจิตรลดา ได้ยืนยันว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไม่ได้พระราชทานนาม “สีลาวดี” แต่อย่างใด มีผู้กล่าวว่า ชื่อนี้เกิดจากการที่พ่อค้าแม่ค้าพันธุ์ไม้เป็นผู้ตั้งขึ้น แล้วมีเรื่องเล่าต่อๆ กันมาว่าเป็นไม้พระราชทานนาม ส่งผลให้มีผู้นิยมปลูกมากขึ้น ทั้งปลูกในบ้านและในที่สาธารณะเพื่อประดับตกแต่งสวน ทำให้ต้นสีลาวดี กลายเป็นต้นไม้ที่ได้รับความนิยมและไม่ใช่อัปมงคลอีกต่อไป (Panmai, 2023) ทั้งนี้ หากตีความหมายโดยนัย (Connotation Meaning) ก็ จะเห็นได้ว่า การสร้างเรื่องเล่า เป็นกระบวนการสร้างความหมายที่มีปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรม และคำนึงต่อคำว่า “พระราชทาน” เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งสังคมไทยถือว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์และมีความเป็นสิริมงคล จึงกล่าวได้ว่า เรื่องเล่าสามารถทำให้พันธุ์ไม้ที่แต่เดิมมีความหมายในเชิงลบกลายเป็นความหมายใหม่ในเชิงบวกได้

2.3 การสร้าง ความหมายผ่านความเชื่อ

เรื่องความเชื่อนับว่าเกี่ยวข้องกับพันธุ์ไม้มงคลเป็นประการสำคัญ โดยเชื่อว่าหากปลูกพันธุ์ไม้ชนิดนั้นชนิดนี้แล้ว จะได้รับสิ่งนั้นสิ่งนี้ หรือเกิดสิ่งต่างๆ ที่มีความหมายในทางที่ดีบางอย่างขึ้น ความเชื่อที่สื่อผ่านพันธุ์ไม้มงคล ที่พบในงานวิจัยนี้ ได้แก่ ความเชื่อเรื่องความมั่งคั่งร่ำรวย การมีโชคลาภ เงินทองไหลมาเทมา การประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ชีวิตเจริญรุ่งเรือง ช่วยเสริมอำนาจบารมี ศักดิ์ศรี เกียรติยศชื่อเสียง การมีความน่าเกรงขาม การมีชัยชนะ ช่วยให้ชีวิตโชคดี

มีความสุขสมหวัง ทำให้เกิดแรงบันดาลใจตามปรารถนา ช่วยส่งเสริมให้มีสุขภาพดี อายุยืนยาว ป้องกันโรคร้ายต่างๆ ช่วยป้องกันสิ่งชั่วร้าย ภูติผีปีศาจ เสนียดจัญไร ช่วยเสริมดวงด้านความรัก มีเสน่ห์ เมตตามหานิยม ช่วยให้คนในบ้านจิตใจผ่องใสเบิกบานชีวิตราบรื่นไร้อุปสรรค ช่วยส่งเสริมให้บ้านอยู่แล้วร่มเย็นเป็นสุข เจริญมั่นคง ส่งเสริมการได้รับการสรรเสริญเยินยอ การพูดเจรจา ส่งเสริมการค้าขาย ทำมาค้าขึ้น เสริมมงคลให้มีความมุ่งมั่น ตั้งใจจริง เอื้ออาทร ซื่อตรง กตัญญูรู้คุณ ส่งเสริมให้มีความเฉลียวฉลาด สติปัญญาเฉียบแหลม แก่คุณไสย ป้องกันคุณไสย กล่าวได้ว่า ความเชื่อนับเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างความหมายให้แก่พันธุ์ไม้มงคล เป็นการแสดงออกซึ่งปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมที่พบว่ามีมายุคตีแผ่อยู่ โดยมายุคตี (Myth) นี้ก็คือ การสื่อความหมายด้วยคติความเชื่อทางวัฒนธรรมที่มีการถ่ายทอดสืบต่อกันมาจนเกิดเป็นความเชื่อที่คนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับ เป็นการสื่อสารเชิงสัญลักษณ์เพื่อบอกว่ามันเป็นจริง (Kanjanawiset, 2004) ซึ่งความเชื่อที่พบจากการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ถือเป็นความเชื่อโดยทั่วไปที่คนส่วนใหญ่ในสังคมไทยยอมรับว่าเป็นสิ่งดีงามและต้องการให้เกิดขึ้นกับชีวิตของตน

3. ด้านทัศนคติและความเชื่อที่สะท้อนจากการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคล ปรากฏใน 3 ด้านดังนี้

3.1 ด้านประเพณีวัฒนธรรม

การปลูกพันธุ์ไม้มงคลถือเป็นประเพณีวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่กระทำสืบต่อกันมา สอดคล้องไปตามความเชื่อและวิถีชีวิตของผู้คนในแต่ละพื้นที่ แต่ละยุคสมัย กลายเป็นชุดความเชื่อที่ผู้คนในสังคมไทยโดยทั่วไปยอมรับกัน สามารถกล่าวถึงได้ดังนี้

3.1.1 การใช้ไม้มงคลในการวางศิลาฤกษ์สำหรับก่อสร้างอาคาร ถือเป็นวัฒนธรรมที่กระทำสืบต่อกันมานับแต่โบราณกาล ในการเสริมสิริมงคลให้แก่เจ้าของบ้านและผู้อยู่อาศัยจนได้รับความนิยมแพร่หลายแม้กระทั่งในปัจจุบัน พันธุ์ไม้มงคลดังกล่าวนี้มีทั้งสิ้น 9 ชนิด ได้แก่ ไม้ราชพฤกษ์ ไม้ขนุน ไม้ชัยพฤกษ์ ไม้ทองหลาง ไม้ไผ่สีสุก ไม้ทรงบาดาล ไม้สัก ไม้พะยูน และไม้กั้นเกราะ จะเห็นได้ว่าต้นไม้ที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นไม้ยืนต้นที่มีความทนทานแข็งแรง เหมาะสำหรับการใช้เป็นเสาเข็มปักยึดตัวบ้านให้มั่นคง เพื่อให้บ้านที่สร้างขึ้นทนแดดทนฝน อาจเป็นกุศโลบายอย่างหนึ่งในการสอนลูกหลานสร้างบ้านของคนโบราณ จึงสรุปได้ว่า การใช้มงคลในการปลูกสร้างบ้านเรือน เกิดจากความเชื่อที่อยู่บนพื้นฐานวิถีการใช้ชีวิตในความเป็นจริงของผู้คน และกระทำสืบต่อกันมาจนกลายเป็นประเพณีวัฒนธรรม

3.1.2 การปลูกต้นไม้ใหญ่หรือปลูกไม้ยืนต้นที่เป็นไม้มงคลบริเวณบ้าน โดยมีความประสงค์หลักคือทำให้บริเวณบ้านความสงบร่มรื่น และอยู่ในทิศทางที่เหมาะสม มีหลักการปลูกว่าต้นไม้ชนิดใดควรปลูกไว้ตำแหน่งใด ทิศทางใด ทั้งยังมีความเชื่อว่าจะแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ รวมถึงส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนในบ้าน พันธุ์ไม้มงคลที่เป็นไม้ยืนต้นนี้มีทั้งที่เป็นไม้ที่ให้ผลสามารถรับประทานได้ หรือไม้ประดับที่ให้ร่มเงาและช่วยปรับภูมิทัศน์หน้าบ้านได้อย่างดี กล่าวได้ว่าการปลูกต้นไม้ใหญ่หรือไม้ยืนต้นที่เป็นมงคลถือเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่กระทำสืบต่อกันมา โดยปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในแต่ละยุคสมัยด้วย

3.1.3 ปลูกเพื่อเป็นอาหารและสมุนไพรรักษาโรค นับเป็นกุศโลบายอย่างหนึ่งของคนโบราณที่กระทำถ่ายทอดสืบต่อกันมา คือ มีความเชื่อว่าเมื่อจะปลูกต้นไม้ก็ควรปลูกต้นไม้ที่ให้ผลรับประทานได้ด้วย ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างการปลูกไม้มงคลตามทิศตามความเชื่อโบราณ ที่มีทั้งจะเป็นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงาได้และดอก ใบ ผล ก็สามารถรับประทานได้ ทั้งยังเป็นยาสมุนไพรประจำบ้านได้อีกด้วย

3.2 ด้านความเชื่อ

3.2.1 ความเชื่อเรื่องความเป็นสิริมงคลในชีวิต พบว่า มีการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคลบนพื้นฐานความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่แสดงถึงความปรารถนาเกี่ยวกับความสุขสมหวังในชีวิตประจำวันของคนเรา โดยความเชื่อที่ปรากฏในชื่อมากที่สุด ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับการมีโชคกลาง รองลงมา ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับการเสริมความมั่งคั่ง ร่ำรวย และความเชื่อเรื่องอื่นๆ ได้แก่ ความเชื่อว่าจะช่วยให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ชีวิตจะรุ่งเรือง ความเชื่อเกี่ยวกับเสริมอำนาจบารมี ศักดิ์ศรี เกียรติยศชื่อเสียง ความเชื่อว่าจะช่วยให้ชีวิตมีความสุขสมหวัง ทำให้เกิดแรงบันดาลใจตามปรารถนา เชื่อว่าจะช่วยส่งเสริมให้มีสุขภาพดี อายุยืนยาว ป้องกันโรคร้ายต่างๆ เชื่อว่าจะช่วยป้องกันสิ่งชั่วร้าย ภูติผีปีศาจ เสนียดจัญไร เชื่อว่าจะช่วยส่งเสริมเรื่องการค้าขาย ความเจริญรุ่งเรือง และเชื่อว่าจะช่วยเสริมดวงด้านความรัก เสน่ห์เมตตามหานิยม

3.2.2 ความเชื่อเรื่องการปลูกต้นไม้ตามทิศ เป็นการนำความรู้เกี่ยวกับทิศมงคลมาผูกกับความเชื่อเรื่องการปลูกต้นไม้ ก่อให้เกิดเป็นพันธุ์ไม้มงคลประจำทิศไว้คอยส่งเสริมดวงชะตาสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ผู้ปลูก โดยมีรายละเอียดดังนี้ ทิศเหนือหรือทิศอุดร ปลูก ส้มป่อย ส้มซ่า มะเดื่ออุทุมพร ทิศใต้หรือทิศทักษิณ ปลูก มะม่วง มะพลับ ตะโกสวน ตะโกนา ทิศตะวันออกหรือทิศบูรพา ปลูก มะพร้าว กุ่มน้ำ กุ่มบก ชัยพฤกษ์ ทิศตะวันตกหรือทิศประจิม ปลูก มะยม มะขาม พุทรา

ทิศตะวันออกเฉียงเหนือหรือทิศอีสาน ปลูก มะตูม ทุเรียน ทิศตะวันออกเฉียงใต้หรือทิศอาคเนย์ ปลูก สารภี ยอบป่า ยอบ้าน กระจิน ทิศตะวันตกเฉียงเหนือหรือทิศ ปลูก มะพูด มะนาว มะกรูด และทิศตะวันตกเฉียงใต้หรือทิศหริดี ปลูก สะเดา ชัยพฤกษ์ ชนุน (Sarikkabut, 2010)

3.2.3 ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ มีผู้คนเชื่อว่าพันธุ์ไม้บางชนิดมีคุณสมบัติทางด้านไสยศาสตร์อีกด้วย โดยคำว่าไสยศาสตร์ หมายถึง ตำราทางไสย, วิชาทางไสย เป็นลัทธิอันเกี่ยวข้องกับเวทมนต์คาถา (The Royal Society, 2013) จากการศึกษาพบว่า มีพันธุ์ไม้มงคลที่เกี่ยวข้องกับไสยศาสตร์โดยเฉพาะพันธุ์ไม้ประเภทว่าน ได้แก่ ว่านกระชายแดง, ว่านกำบัง, ว่านแม่ยับหรือว่านทางช้าง เชื่อว่าหากปลูกว่านต่างๆ เหล่านี้จะช่วยป้องกันให้คนในบ้านไม่ถูกระทำจากคุณไสยมนต์ดำ หรือภูติผีปีศาจ

3.2.4 ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ ตามตำราโบราณ Sarikkabut (2010) ได้กล่าวถึงโหราศาสตร์เกี่ยวกับการเกษตรกรรม เป็นเรื่องเกี่ยวกับการปลูกต้นไม้เพื่อความป็นสิริมงคลเอาไว้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปลูกต้นไม้ตามทิศภายในบ้าน จะทำให้ไม้ดอกไม้ประดับหรือพืชพันธุ์ธัญญาหารเจริญเติบโตได้ดี นอกจากนี้ยังกล่าวถึงต้นไม้ที่ห้ามปลูกในบริเวณบ้านเพราะจะให้โทษมากกว่าให้คุณ และกล่าวถึงช่วงเวลาที่เหมาะสมในการปลูกไม้ชนิดต่างๆ เช่น ช่วงเช้าควรปลูกไม้เอาผล ช่วงสายควรปลูกไม้เอาลำต้น เป็นต้น

3.2.5 ความเชื่อเรื่องเมตตามหานิยม ความเชื่อเกี่ยวกับพันธุ์ไม้มงคลที่คุณทางด้านเมตตามหานิยม นับว่ามีจำนวนมากที่สุด โดยเฉพาะพันธุ์ไม้จำพวกว่านต่าง ๆ มีทั้งปลูกไว้ประดับตามหน้าบ้านหรือใส่กระถางวางไว้หน้าร้านค้า หรืออาจนำหัวของว่านพอกติดตัว ไม้จำพวกว่านที่พบว่าให้คุณทางด้านเสน่ห์เมตตามหานิยม เช่น ว่านกระแจะจันทร์ ว่านไชยมงคล ว่านเต้านาโชค ว่านเทพรักษา เป็นต้น

3.2.6 ความเชื่อเรื่องคงกระพันชาตรี วิชาคงกระพันชาตรี สมัยโบราณเป็นวิชาที่ชาวไทยเล่าเรียนกันมาก เนื่องจากต้องมีหน้าที่เป็นทหารออกรบป้องกันราชอาณาจักร และการรบในสมัยโบราณเป็นการรบแบบประชิดตัว จึงจำเป็นต้องเล่าเรียนคาถาอาคมที่จะช่วยปกป้องตนเองให้ปลอดภัยจากคมหอกคมดาบ ปัจจุบันความเชื่อเช่นนี้ก็ยังมีปรากฏให้เห็นอยู่บ้าง จากการศึกษาพบว่ามีพันธุ์ไม้มงคลที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อเรื่องคงกระพันชาตรี โดยเฉพาะพันธุ์ไม้ประเภทว่าน เช่น ว่านกระชายดำ ว่านกระชายแดง ว่านกำบัง ว่านแร้งคอดำ เป็นต้น วิธีใช้ก็คือเคี้ยว รับประทาน หรือพอกติดตัว จะทำให้อยู่ยงคงกระพัน พันแทงไม่เข้า

3.2.7 ความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลัง ความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลัง นับเป็นความเชื่อที่มีมาแต่โบราณ กระทั่งปัจจุบันก็ยังปรากฏความเชื่อนี้อยู่ โดยเฉพาะที่เรียกกันว่า วัตถุมงคล เช่น พระเครื่อง ส่วนหนึ่งมีว่าน (ซึ่งเป็นพันธุ์ไม้มงคล) ผสมอยู่ ด้วยความเชื่อว่า พันธุ์ไม้ตระกูลว่านมีสรรพคุณทางยาและว่านให้ความเป็นสิริมงคล ช่วยป้องกันอันตรายและอยู่ยงคงกระพันได้ ทำให้มีการใช้ว่านเป็นส่วนผสมในการสร้างพระเนื้อดินและเนื้อผง นอกจากนี้ ก็อาจนำหัวว่านมาแกะสลักเป็นรูปต่างๆ เช่น เป็นรูปพระ รูปนางกวัก แล้วลงคาถาอาคม พกติดตัว หรือตั้งไว้หน้าร้านค้า บูชาเป็นเครื่องรางที่ให้แต่ความโชคดี ทำมาค้าขึ้น เป็นต้น

3.2.8 ความเชื่อเรื่องการลงเสาเอกด้วยไม้มงคล ก่อนการสร้างบ้านจะมีพิธีกรรมสำคัญตามความเชื่อโบราณ คือ การลงเสาเอก หรือเสาหลักของบ้านตามฤกษ์ดี เพื่อเสริมความเป็นสิริมงคลและขอขมาต่อเจ้าที่ รวมทั้งมีความเชื่อว่าจะช่วยให้การก่อสร้างบ้านเป็นไปอย่างราบรื่น ไม้มงคลลงเสาเอก 9 อย่าง ซึ่งมีลักษณะเป็นแท่งไม้สี่เหลี่ยมปลายแหลม ทำมาจากต้นไม้มงคล 9 ชนิด ได้แก่ ไม้ราชพฤกษ์ (อาคเนย์) ไม้ชนุน (เหนือ) ไม้ชัยพฤกษ์ (ตะวันออก) ไม้ทองหลาง (ศูนย์กลาง) ไม้ไผ่สีสุก (พายัพ) ไม้ทรงบาดาล (อีสาน) ไม้สัก (ทักษิณ) ไม้พะยุง (หริดี) และไม้ก้นเกรง (ปัจฉิม) ใช้ในการทำพิธีวางศิลาฤกษ์ ตามงานมงคลต่างๆ ทั้งการสร้างบ้าน ลงเสาเอก สร้างศาลพระภูมิ สร้างโบสถ์ ฯลฯ โดยไม้จะลงอักขระ "อะ สัง วิ สุ โล ปุ สะ พุ ภา" ซึ่งถือเป็นหัวใจพระอิติปิโส พร้อมปิดทอง แล้วนำไปปักไว้ ณ บริเวณทำพิธีจากซ้ายไปขวาเพื่อเสริมสิริมงคล (Ministry of Culture, 2013)

3.3 ด้านการพาณิชย์

การตั้งชื่อพันธุ์ไม้ ขึ้นมาใหม่เพื่อจุดประสงค์ในการค้านี้ โดยมากจะตั้งชื่อใหม่ขึ้นมาแทนชื่อที่มีคำเรียกง่าย ๆ ตามลักษณะของพันธุ์ไม้นั้น ซึ่งชื่อที่ตั้งขึ้นใหม่นี้ มักมีความหมายเป็นสิริมงคล และมีความไพเราะขึ้นกว่าเดิม อย่างไรก็ตาม การตั้งชื่อใหม่ที่มีความหมายที่ดีขึ้นกว่าเดิม ก็มีส่วนช่วยดึงดูดให้ผู้คนที่อยากจัดซื้อจัดหามาปลูกมากขึ้น นับเป็นกลยุทธ์ทางการพาณิชย์อย่างหนึ่ง ตัวอย่างชื่อที่ใช้เพื่อการค้า เช่น ลีลาวดี (ลั่นทม) แม่ประมัย (หูกระจง) มั่งมี (เฉียงพ้านางแอ) ราชาวดี (ไค้หางหมา) ทองอุไร (ดอกสร้อยทอง) ราชาสีทอง (พลูทอง) เป็นต้น โดยมากเป็นโครงสร้างแบบคำประสม รองลงมาเป็นโครงสร้างแบบคำโดด และโครงสร้างแบบวลีหรือประโยค

สรุปผลการวิจัย

1. กลวิธีการสร้างคำที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคล พบว่า ลักษณะโครงสร้างคำที่พบมากที่สุดเป็นโครงสร้างแบบคำประสม ซึ่งสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ว่า การประสมคำนับเป็นวิธีการสร้างคำในภาษาไทยที่พบมากที่สุด โดยชื่อพันธุ์ไม้มงคลที่เป็นคำประสมนี้ประกอบด้วยคำ 2 ส่วน คือ “คำหลัก” และส่วนขยาย เรียกว่า “คำเติม” ส่วนที่พบมากรองลงมาได้แก่ โครงสร้างแบบคำโดด เนื่องจากพันธุ์ไม้มงคลจำนวนมากเป็นพันธุ์ไม้ของไทยที่มีมาแต่ดั้งเดิม ชื่อที่ตั้งจึงเป็นคำไทยแท้หรือคำภาษาถิ่น ที่มักเป็นคำพยางค์เดียวและเป็นคำโดด ส่วนโครงสร้างชื่อพันธุ์ไม้มงคลที่เป็นโครงสร้างแบบวลีหรือคำประสมพบจำนวนน้อย เนื่องจากการตั้งชื่อที่มีมาภายหลังไม่ได้รับความนิยม เพราะคำหลายพยางค์อาจทำให้เรียกยากกว่าคำสั้นพยางค์ ส่วนเรื่องลักษณะภาษาที่ใช้ในการสร้างคำเรียกชื่อพันธุ์ไม้มงคล พบว่า มีการใช้คำซ้ำเพื่อย้ำความหมาย การเสริมคำเข้ากับคำหลัก การใช้คำภาษาพูดเพื่อแสดงความโดดเด่น การใช้คำวิเศษณ์เพื่อเพิ่มความหมายของคำ การใช้คำบาลีสันสกฤต การใช้คำบรรยายลักษณะต้นไม้ การตีความจากรูปลักษณ์ต้นไม้ การใช้คำพ้องเสียงเทียบกับคำที่เป็นมงคล และการใช้เลขมงคล

2. การสร้างความหมายของชื่อพันธุ์ไม้มงคล มี 3 ลักษณะ คือ การสร้างความหมายผ่านชื่อที่มีความหมายเป็นมงคล โดยคำที่มีความหมายเป็นสิริมงคล ได้แก่ คำที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง คำที่แสดงถึงความโชคดี คำที่แสดงถึงความร่ำรวย คำที่แสดงถึงการมีอำนาจบารมี คำที่แสดงถึงการมีความสุข และคำที่แสดงถึงการชนะ นับเป็นการสร้างความหมายให้แก่พันธุ์ไม้ให้กลายเป็นสิ่งมีคุณค่าและมีมูลค่ามากขึ้น การสร้างความหมายผ่านเรื่องเล่า ซึ่งการเล่าเรื่องเป็นวิธีการนำเสนอเหตุการณ์ที่เชื่อมโยงกันเพื่อบอกเล่าเรื่องราวที่ดีเกี่ยวกับต้นไม้ สามารถทำให้ชื่อพันธุ์ไม้มงคลที่มีความหมายเชิงลบกลายเป็นเชิงบวกได้ และการสร้างความหมายผ่านความเชื่อ โดยพันธุ์ไม้มงคลแต่ละชนิดจะมีความเชื่อที่สอดคล้องอยู่ด้วยเสมอ คือเชื่อว่าหากปลูกพันธุ์ไม้นั้นใดแล้วจะทำให้เกิดสิ่งดีต่างๆ ขึ้น เช่น ความเชื่อเรื่องความมั่งคั่งร่ำรวย การมีโชคลาภ เงินทองไหลมาเทมา ความเชื่อเรื่องประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ชีวิตเจริญรุ่งเรือง เป็นต้น

3. ทศนคติและความเชื่อที่สะท้อนจากการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคล ปรากฏภาพสะท้อนใน 3 ด้านได้แก่ ด้านประเพณีวัฒนธรรม โดยพบในเรื่องการใช้ไม้มงคลในการวางศิลาฤกษ์สำหรับก่อสร้างอาคาร การปลูกต้นไม้ใหญ่หรือปลูกไม้ยืนต้นบริเวณบ้าน การปลูกเพื่อเป็นอาหารและสมุนไพรรักษาโรค ด้านความเชื่อที่แสดงถึงความปรารถนาเกี่ยวกับความสุขสมหวังในชีวิตประจำวันของคนเรา โดยความเชื่อที่ปรากฏในชื่อมากที่สุดได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับการมีโชคลาภ รองลงมา ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับการเสริมความมั่งคั่ง ร่ำรวย นอกจากนี้ก็มีความเชื่อเรื่องการปลูกต้นไม้ตามทิศ ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ ความเชื่อเรื่องเมตตามหานิยม ความเชื่อเรื่องคงกระพันชาตรี ความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลัง ความเชื่อเรื่องการลงเสาเอกด้วยไม้มงคล และด้านการพาณิชย์ โดยปรากฏว่า มีการตั้งชื่อพันธุ์ไม้ขึ้นมาใหม่แทนชื่อเดิมที่เป็นคำเรียกง่าย ๆ ตามลักษณะของพันธุ์ไม้นั้น ซึ่งชื่อที่ตั้งขึ้นใหม่นี้ มักมีความหมายเป็นสิริมงคล และมีความไพเราะขึ้นกว่าเดิม การตั้งชื่อใหม่ที่มีความหมายที่ดีขึ้นกว่าเดิมนี้ ก็มีส่วนช่วยดึงดูดให้ผู้คนอยากจัดซื้อจัดจำหน่ายปลูกมากขึ้น นับเป็นกลยุทธ์ทางการพาณิชย์ อย่างหนึ่ง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบกลวิธีการสร้างคำที่ใช้ในการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคล
2. เข้าใจถึงกระบวนการสร้างและสื่อความหมาย ได้แก่ ความรู้ ความเชื่อ ที่สื่อผ่านชื่อที่มีความหมายมงคลผ่านเรื่องเล่า และผ่านความเชื่อ
3. เป็นแนวทางในการศึกษาข้อมูลด้านภาษา ทศนคติ และความเชื่อที่สื่อผ่านการตั้งชื่อ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาในเรื่องภาษา ทศนคติ และความเชื่อที่สื่อผ่านการตั้งชื่อสิ่งอื่นๆ เพื่อให้ได้ความรู้ที่ลึกซึ้งและเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับชื่อและกลวิธีการตั้งชื่อประเภทอื่น เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ในด้านอื่นๆ
2. ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องทศนคติและความเชื่อควรใช้วิธีการสัมภาษณ์หรือตอบแบบสอบถามควบคู่ไปด้วย

ข้อจำกัดการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) เพียงอย่างเดียว ในการศึกษา เรื่องทัศนคติจึงยังอาจไม่ได้ข้อมูลที่ลุ่มลึกและครอบคลุมเท่าที่ควร

References

- Anchaleenukul, S. (2009). *Word system in Thai*. Bangkok : Department of Thai Language Faculty of Arts Chulalongkorn University.
- Baanlaesuan. (2024). *Including "auspicious plants" that are popularly planted both inside and outside the home*. <https://www.baanlaesuan.com/tag>
- Borwornphatra, T. (2014). *Auspicious plants should be planted: Auspicious supplement, increase prestige for homeowners*. Bangkok : Insee Publishing.
- Changkhwanyuen, W. (2006). *Thai Norms Volume 2 : Word, Word formation and borrowing words*. Bangkok : Thai Language Institute.
- Chaisanit, D. (2003). *Market Research : Basic Market Research Methods*. Bangkok : Wang Aksorn.
- Department of National Parks, Wildlife and Flora. (2008). *Plants honoring the history of Thailand on the occasion of Auspicious occasion of His Majesty's 80th Birthday on 5 December 2007*.
- Digital agriculture database system. (2019). Plant information. Retrieved February 2024, from <https://data.addrun.org/plant/archives/>
- Faculty of Pharmacy, Mahidol University. (1992). *Herb of Siree Park*. Bangkok : Amarin Printing Group.
- Fine Arts Department, Ministry of Culture. (2019). *Auspicious flowers that are commonly used in worship of Buddha*. Retrieved February 2024, from https://plusprinting.ookplus.co.th/tenflower/?fbclid=IwAR14fw_89QcZd7bB4BD XsB9maamfaner UGByAVyZtVtk_2PCnj1d5jnr22Qw
- Forest nursery section Office of Reforestation Promotion, Royal Forest Department. (2015). *Auspicious wood given to the province*. Retrieved February 2024, from <https://www.forest.go.th/Nursery>
- Jekphoo, P. (2021). *A study of the rationale of the decision to buy trees online (Unpublished master's thesis)*. College of Management, Mahidol University.
- Jiramongkholkarn, U. (2019). *Beautiful plants with auspicious names*. Bangkok : Baanlaesuan.
- Kanjanasakul, S. (2010). *Roiphanpruksa: Rare plants*. Bangkok : Sedthasin.
- Kanjanawiset, Y. (2004). *Meaning creation process and the role of program discourse Prime Minister Thaksin talks to the people*. (Unpublished master's thesis), Chulalongkorn University. Bangkok, Thailand.
- Kaiyanun, W. (2004). *Auspicious naming plants in Thai* (Unpublished master's thesis), Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand.
- Kaset today. (2023). *Plant information*. Retrieved February 2024, from <https://kaset.today>
- Kumsup, A. (2000). *Business ornamental plants*. Bangkok : Big Book Center.
- Methologies. (1957) Barthes, Roland. *Mythologies. Selected and translated from the French by Annette Lavers*. New York : The Noonday Press.
- Ministry of Culture. (2013). *Raising the main pillar*. Retrieved February 2024, from <http://m-culture.in.th/>
- Prachakul, N. (2009). "Semiotics and literature." *In Yok Aksorn, Revisiting Thoughts, Volume 1, about literature*. Bangkok : Offset Creation Co., Ltd.
- Office of Royal Initiative Projects and Special Affairs. (2022). *9 types of auspicious trees*. Retrieved February 2024, from <https://www.forest.go.th/orip>
- Pankeankhat, R. (1998). *Thai Linguistics*. Nakhornpathom : Institute of Language and Culture Research for Development Rural Mahidol University.

- Panmai. (2023). *Auspicious ornamental herb*. Retrieved February 2024, from <https://www.panmai.com/>
- Phanchon, T. (1996). *Trees and the Mystery of belief, beauty and meaning*. Bangkok : Thanakit.
- Phlaynoy, S. (2011). *Auspicious plants*. (4th ed). Bangkok : Phimkam.
- Phichan, P. (2003). *Planting auspicious plants will enhance the destiny of life*. Bangkok: Agrarian landscape.
- Phuma, R. (2016). *Encyclopedia of Domestic Plants (Short Version) Commemoration of Princess Maha Chakri Sirindhorn was 60 years old*. Bangkok : Office of the Flora Hall, Bureau of Research conserve forests and plant species, Department of National Parks, wildlife and plant species, Ministry of Natural Resources and the environment.
- Phurahong, W. (2005). Morphology and word compositions in Thai Unit 8. in *Teaching materials: Thai 3 Units 7 – 15*. Nonthaburee: Sukhothai Thammathirat University.
- Rattanakul, S. (2001). *Introduce to semantics*. Nakorn Pathom : Mahidol University.
- Royal Park Ratchaphruek. (2022). *Plants and beliefs*. Retrieved February 2024. <https://www.Royalparkrajapruek.org/Knowledge/view/301>
- Samitinan, T. (2014). *Plant Name of Thailand*. Bangkok: Office of the Flora Hall, Bureau of Research conserve forests and plant species, Department of National Parks, wildlife and plant species, Ministry of Natural Resources and the environment.
- Sarikkabut, T. (1990). *Invulnerability subjects*. Bangkok : Sermwit bannakarn.
- Sarikkabut, T. (2010). *Brahmachart Textbook*. Bangkok : Aumnuaysarn.
- Seedling nursery section, Bureau of Reforestation Promotion, Forest Department. (1997). *Royal auspicious plants*. Bangkok : Rajapruek Institute Foundation.
- Sereerat, S. (2001). *Consumer behavior*. Bangkok : A.R. Business Press.
- Setthaworakorn, W. (2017). *Plant auspicious plants according to birthday*. Bangkok : Khumkham.
- Singnoy A. (2003). *Language and Culture*. Pitsanulok: Linguistics, Department of Languages, Naresuan University.
- Sornlum, C. (2010). *Introduction to Linguistics*. Bangkok : Faculty of Liberal Arts Thammasat University.
- Suan Luang Foundation R.9 Funding Committee. (1988). *Plants in King Rama IX Park*. Bangkok : Dan-Suttha Printing.
- The Royal Society. (2013). *Dictionary, Royal Institute Edition, 2011*. Bangkok : the royal society.
- Thitiya. (n.d). *Plant auspicious trees for life destiny*. Bangkok : Central Library Publishing.
- TrueID. (2021). Collection of colored bonsai trees with auspicious names, plant them and bring luck, along with the auspicious time for planting. Retrieved February 2024, from <https://horoscope.trueid.net/detail/aoaWWpyVpJrM>
- Wongwiphanon, P. (2005). "Meaning Unit 13" in *Thai 3 Units 7–15*. Nonthaburee : Sukhothai Thammathirat University.